داړدوښکرولرونکی ګونګټی دژوند دوران

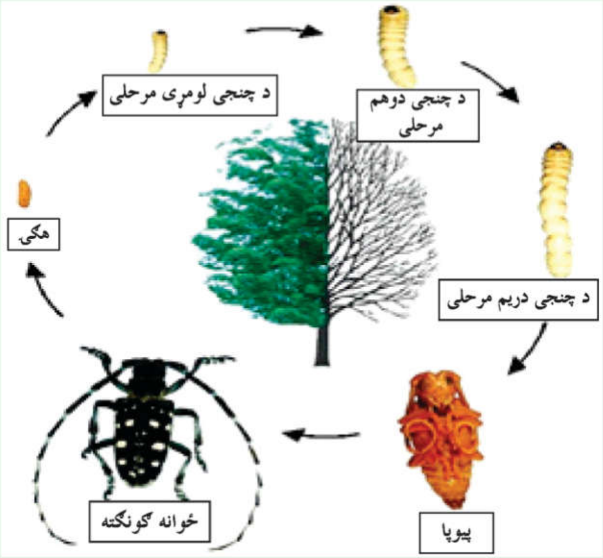

لارواد تخريب نښی:

دونی په تنه کی دتونلونو یا سوریو موجودیت.

دونی څخه د اری دبورپه شکل دنصواری رنګه موادو راتوئیدل چی دغه نښــی ددی معنی لری چی نوموړی حشــره په ونه کی موجوده ده.

خیړنه او کتنه: هګی دآفت خیړنه لومړنی ګام ددغی حشری کنترول لپاره دی همدارنګه دنظارت اوڅیـړنــی لپاره خاص تلکونه لکه قیف ډوله تلکونه فیرومونی ،دایــروی ،اوبلاخــره نوری تلکونه دی فیرومونی تلکونه دښـــــــځینه ګونګټی بوی تولیدوی او نارینه کونګټه راجلبوی اوپه تلک کښی نیول کیږی ولی یواځی ددغی حشروڅخه یوه نوعه ځانته جلبوی.

کمیاوی او میخانیکی مخنیوی :

۱ – چنګګ لرونکی ســیم پواســــطه دونو له تنوڅخه دلاروا راویستل اوله منځه وړل . اویا دفارافینوتیل یا بل ډول ګازلرونکی حشره وژونکی په مالوچو ګګړول اوپه تونل کښی ایښودل او ورسته دډیری مودی لپاره ددی ســوری په ختړه یا کوم بل شــی بندول دی تر څوحشره له منځه لاړه شی .

۲ –دانځرو دونو تنه دچونی محلول + ترایکلورفان پواسطه سپینول

۳– دشــپی لخوا دنوری تلکونو اســـــتعمالول کوم چی نارینه حشری جلبوی او بیا ددی حشرو لمنځه وړل.

۴– له کیمیاوی کنترول نه مخکــی باید وقایوی تدابیــر په پام کښــی ونیول شی اوټولی په آفت ککړی ونی باید له منځه یوړل شی او هغه آفت وژونکی باید استعمال شی چه راجســتر شوی وی .

۵ – یو له هغو آفت وژونکو څخه فیــرودان ،دپټــرکس اویا ترایکلوروفان دونو له تنوڅخه شاوخوا استعمال اووروسته د با غ خړوبول . راجسترشوی درمل دحشــری په کوربه نبات باندی استعمال شی ځکه دغه درمل دونی دتنی سوری کونکی چینجی په لومړی‌مرحله کی یعنی دځوانی‌مرحله کښــی ښه تاثیر کوی او حشره له منځه وړی

دصحتمندو تصدیقی نباتی موادو په اړه دافغانســتان دنیالګیو روزونکو ملی مؤسسی(انګو) معلومات

پیوپاڅرنګه چی دافغانستان دنیالګیو روزونکو ملی مؤســـه په ټول هیواد کی فعالیت لری او خپلی ټولی چاری یی دصحتمندو، خپل اصل اونسل سره سمو نباتی موادو په تولید باندی راڅرخی ترڅو خپلوغړوته صحتمند نباتی مواد برابر کړی چی ددي موخی لپاره دبادام با غ دنباتی تکنالوژی‌ لابراتور اوساحوی کارکونکو ســره په همغږی‌ دصــحتمندو نباتی موادو دتولید پخاطر ټولی چاری پرمخ بیایی .

د افغانستان د بنوالی د پرمختیا ملي موسسه

د بنوالی د خصوصي سکتور د پرمختګ حمایه کول

د اوړدو ښکرنو لرونکی ګونګټی

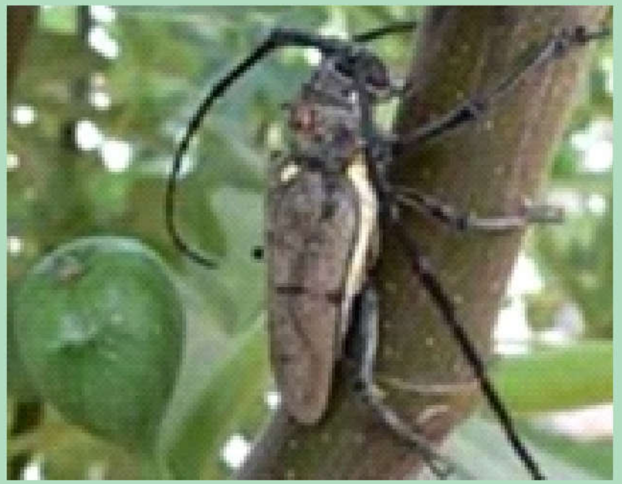

پــته: انډو، د زراعتي کـوپراتیفـونو تعـمیر، بادام باغ، کابل، افغانستان

ایمیل: info@afghanistanhorticulture.org

ویب: www.afghanistanhorticulture.org

دا پروګرام د اروپايي ټولني لخوا تمويليږي.

تشریح:

دغه کونګټه د ونو دتنی سوری کونکی حشری په نامه هم یادیږی او د (cerambycidaefamily) کورنۍ پوری اړه لری . اوږده ښکرونه لرونکی ده. (شکل – ۱) دغه کونګټه دونو له تنو څخه خپله غذا لا سته راوړی اوډیرزیان منځته راوړی اوحتي دونو دوچیدو سبب ګرځی . په افغانستان کښی دغه کونګټه توت ، انځر اوزیاتره ځنګلی ونی لکه چنار ،نښتر اوداسی نوری ونی زیامنوی.

د PHDPII د IPM دآفانو او امراضودهراړخیز کنترول مسؤل په هغه لیدنه کښی چه په ۲۰۱۴ کال کښی یی دشرقی زون له ملی کلکسیون (فارم جدی)څخه کړی وه په نوموړی فارم کښی ددغی کونګټی زیان رسول دانځرویه بوټو کښی لیدل شوی وو ولی خوشبختانه دفارم مسؤل ډیر ژر دغه حشره کنترول کړه.

ډیر خلک په دی باوردی چه دغه حشره له پاکستان څخه دچنارو لرګی چه افغانستان ته وارد یږی او په دی حشری ککړوی خپره شوی ده خصوصآ دهیواد په شرقی برخو کښی .لیدل شوی دی دغه حشره په پاکستان ،اردن ،دچین جنوبی برخی اوهندوستان کښی لیدل شوی ده چه اکثرآ میوه داری ونی لکه ام Mango، اوکادو ، Avocado چکوتره Grape Fruit،منی Apple او سخت زړی Stone Fruit ، اوهم ځنګلی او غیر میوه داری ونی تر خپلی حملی لاندی راولی لکه وله willow،سروه Cypresses اوداسی نور.

ددغی حشری کوربه نباتات لاندی میوه داری ونی دی انځر Fige، آم Mango ، امروت Guava،چکوتره Grap fruit،بیره Jujube، آنار Pomegranate منی Apple ، سخت زړی Stone Fruit او چارمغز Wulnutدی.

دیوی سروی له مخی په هندوستان کښی ددغی حشری ۱۰۰ نوعه کوربه نباتات پیژندل شوی دی.

زیان رسونه:

دونی په تنی کښی تونلونه جوړوی اودنبات له شیرې څخه استفاده کوی پدی وخت کی دحشری لاروا انکشاف کوی او د نبات دپانی اومیوی تولید زیانمنوی .

ددغی حشری لاروا دمیودونو تنی سورئ کوی اوحتی تول انساجو ته دغه تونل ایستنه ادامه پیداکوی لارواکاره واړه سوری دونی په تنی کښی اوباسی او خپل ځان ته انکشاف ورکوی اودیو واقعي کوربه په شکل دنبات په انساجو خپل ژوند ته ادامه ورکوی. دغه لاروا دونی په تنی باندی حلقي جوړوی اودانساجو شیره زبیښی دغه عمل دانساجو دزخمی کیدو سبب ګرځی اوناروغیوته لاره هواروی دغه لاروا کیدای شی تر دوه کالوپوری دونی په تنه کښی پاتی شی اودونی اوښاخونو دکمزوری کیدو سبب وګرځی.

دآفت دتغذی څرنګوالی: ددغی حشری دخوښی نبات دانځرووني دي اونوموړوونو ته ډیر زیان رسوي.

دژوند تاریخچه : ښځینه کونګټه دوني پوستکی پری (جروهنه) کوی اوخپلی هګی په جلا دول دپری شوی پوستکی لاندی اچوی. دغه کونګټه دپسرلی په فصل(ثوری –جوزا) کی تر ۱۰۰ دانو پوری هګی دونی په تنه کښی اچوی دوه هفتی ورسته هګی په لاروا بدلیږی اوپه خوراک شروع کوی (۲ – شکل) اودونی په تنه کښی تونل کشی ته ادامه ورکوی دونی دکمزوری کیدو سبب ګرځی .

پیوپا (شفیره):

دپیوپا (ګونګټه) مرحله:

ددغی حشری دپیوپا مرحله کښی رنګ سپین مایل زیرورسته دغه رنګ په نصواری تور باندی بدلوی مخکی له دی چه په یوی کاملی حشری باندی بدله شی دغه دوره له ۸–۱۰ ورځوپوری تکملوی اوپه کامله ګونګټه باندی بدلیږی .ورسته له جفت ګیری څخه ښځینه حشره دیوه واړه سوری پواسطه چه دپانی په ډنډر یا تانده ښانګه کښی جرووهی اوخپلی هګی پکښی اچوی.

څوانه ګونګټه دپسرلی په موسم کښی را پیدا دونو پانی ،میوی ، اونودی د خپل کوربه په شکل انتخابوی اوخپل غذایی مواد لدی لاری لاسته راوړی اودزیان سبب ګرځی . ددغه ګونګټی اندازه تر ۷۰ ملی مترو پوری رسیږی ددوه ښکرونو یا آنتنونولرونکی ده څرمن ډوله خال لرونکی وزرونه لری دسینی مخکینی حصه یی سپینه اوروسته له مړه کیدو کمرنګه سپین ژیر رنګ باندی بدلیږی خپل دژوند دوران په ۲ کلونو کښی تکمیلوی ددغی ګونګټی خپریدل دچین جنوبی برخو ،داسیا جنوب شرق دهندوستان په شمول تر منځنی ختیځ پوری رسیږی دغه ریکارډ د WY Niger پواسطه په ۱۹۴۲ کال کښی ثبت شوی دی .

د اوږدو ښکرنو لرونکی ګونګټی شکل ۱